

GRUYTERS, Jan, advocaat, christen-democratisch politicus (Herk-de-Stad 28 januari 1887 - Hasselt 28 juni 1970).

Na middelbaar onderwijs aan het Sint-Jozefscollege te Hasselt en studie te Leuven promoveerde hij daar in 1913 tot doctor in de rechten; hij werd stagiair bij Paul Bellefroid en was sedert oktober 1919 advocaat te Hasselt. Naast zijn advocatenpraktijk was hij in Limburg zeer bedrijvig op politiek en sociaal vlak: van 12 december 1921 af was hij er, voor de katholieke partij, lid van



de Provinciale Raad en bekleedde van 20 november 1925 tot 21 september 1967 tevens de functie van lid van de Bestendige Deputatie. In 1921 was Gruyters een van de medestichters van het Algemeen Christelijk Werkersverbond (ACW). Tot na de Tweede Wereldoorlog gold hij in zijn provincie als de leider van de katholieke partij. Gruyters' flamingantisme is steeds nauw verbonden geweest met zijn democratische gezindheid, die hij beide op het college en aan de universiteit had opgedaan; dit bereidde hem ertoe voor om na de Eerste Wereldoorlog in Limburg de centrale figuur te worden in de Vlaamse sociale ontvoogdingsstrijd. Op 16 februari 1919 was hij te Hasselt medestichter van de Katholieke Vlaamsche Bond, de Limburgse tak van de Katholieke Vlaamsche Landsbond. Toen deze, ter verwezenlijking van het Vlaams programma in Limburg, op 15-16 mei 1921 zijn tweede congres te Hasselt hield, berustte de leiding hiervan bij Mr. Jan Gruyters, Jules van Caenegem, schepen Remi Duvivier en Eugene Leeën. Enkele maanden na zijn verkiezing tot provinciaal raadslid interpelleerde Gruyters, op 6 juli 1922, in de Provinciale Raad over de toepassing aldaar van de taalwet, met o.m. deze zin: „Vanaf heden moet de wet worden toegepast en alles in het Vlaamsch verschijnen”, en 's anderendaags stemde de Raad in met de mede door hem ondertekende wens „voor de vervalsing der Hoogeschool van Gent volgens het voorstel-Van Cauwelaert”. Bij zijn verkiezing in 1925 tot bestendig afgevaardigde vroeg hij te worden beschouwd als „de vertegenwoordiger en de koene verdediger van de Vlaamsche katholieke democratische gedachte, naar welke gezonde en beredeneerde strekking ik mij altijd en in alles zal gedragen”. Bij de reorganisatie van de katholieke partij in 1936 behoorde Gruyters van 11 oktober af tot het voorlopig en van 7 maart 1937 af tot het definitief bestuur van de Katholieke Vlaamsche Volkspartij.

LITERATUUR: *Liber Amicorum aangeboden aan M^{ter} Jan Gruyters ter gelegenheid van zijn 70^e verjaardag, 28 januari 1957* (1957), met o.m. de bijdrage van J. Droogmans, *Gedeputeerde Meester Jan Gruyters. Een Levensbeeld* (p. 5-35).